

„Eluaabits“

Marcel Pagnoli komöödia „Eluaabits“ on otse nagu ühiskondlikul tellimisel kirjutatud näide sellest, kuidas kodanlik-kapitalistlik kord soodustab korrupsiooni, kus üksikud endid parasiitidena rikastavad ühiskonna kulul ja kuidas see korrupsioon oma võrku haarab ka kõige ausameelsemaid inimesi. Kuigi komöödia tegevustik sünnib peale esimese imperialistliku sõjase Pariisi olustikus, võime seda väga hästi pisut teisendatuna kujutella ka endi hiljutisse olustikku kus samuti väga laialt lokkas võimuhaaranud kildkonnameeste saagiahnus ja rahva kulul taskute täitmine. Nii mõnigi meie endine võimumees paotab end praegu kesteab kus välismaal ja nosib saaki, mis ta „heal ajal“ tasahilju ja ettenägelikult üle piiri oli sokutanud. „Eluaabitsa“ autor piitsutab oma teoses küll Pariisi linnaisasid, kuid ta piitsahoobid satuvad päris tabavalt ka meie riigivaraste pihta.

„Eluaabits“ on sündinud Pagnolil kuskil ekspressionismi ja realismi vahemaal. See ei ole muud kui ühiskondliku elu näide, kuid peidab endas mõlema sugemeid. Tunneme sama Pagnoli „Kaugetes randades“ kui väga meisterlikku inimese kujutajat, „Eluaabitsas“ kipuvad ta tegelased aga teose tugeva eetilise tendentsi tõtu jääma ekspressionistlikult skemaatilise maiks. Neid on siin üsna lihtne paigutada ühise vormeli alla, nad on kõik — mustad, nagu on ka must kogu olusti, milles nad tegutsevad.

Autori õilis siht — naeruvaarisida kõige kibedusega ühiskonna parasiite — on meile muidugi teretulnud, kuid me ootaksime sealjuures siiski ka midagi rohkemat. Ja nimelt seda, Pagnol näitaks meile ka väljapääsu säärasest mustast korrupsiivsest olukrast, näitaks meile kontrastiks sulide kõrval ka ausaid võitlejaid, et tõustsellega ka ise suureks ideekirjanikuks Kuna ta meile seda aga ei anna, pee leppima ta vaimuka eitamisega — ja kosutab seegi!